

***Společnost
pro trvale udržitelný život***

STUŽ

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK

2002

- **Společnost pro trvale udržitelný život (STUŽ)**

je dobrovolná nezisková nevládní organizace (občanské sdružení), která vznikla v září 1992 z iniciativy prvního ministra životního prostředí Československa Josefa Vavrouška.

- **Poslání a cíle STUŽ**

Základním cílem Společnosti je hledání cest směřujících k trvale udržitelnému vývoji lidské společnosti, k přiblížení se ideálům humanismu a zároveň ideálům harmonie vztahů mezi člověkem a přírodou, s cílem zachovat život ve všech jeho formách a chránit přírodu jako celek, a to s vědomím odpovědnosti vůči dnešním i budoucím generacím. Svou činnost zaměřujeme na zkoumání a vytváření předpokladů trvale udržitelného způsobu života na místní, regionální, národní i globální úrovni. Přechod na trvalou udržitelnost chápeme jako jedinou alternativu k trendům prohlubujícím ekologickou krizi, jež by v místním a posléze i globálním měřítku devastovala biosféru i společnost. Zároveň nezasíláme, že přechod společnosti na trvale udržitelný způsob života si v budoucích několika desetiletích vyžadá zásadní a mnohostranné společenské změny. Jedním z našich cílů je proto i studium společenských aspektů a rizik předpokládaných budoucích změn.

- **Organizace STUŽ**

Organizační struktura:

Nejvyšším orgánem STUŽ je valné shromáždění, které volí předsedu, předsednictvo, revizní komisi a čestné předsednictvo. Předsednictvo pak ze svého středu volí tři místopředsedy. Organizační záležitosti STUŽ řeší tajemník (tajemnice), podvojně účetnictví zpracovává kvalifikovaná účetní.

STUŽ působí na celém území České republiky a je členěna do **regionálních poboček**, které si volí svůj vlastní výbor.

Čestné předsednictvo:

Doc. MUDr. Martin Bojar

Blanka Bohdanová

MUDr. Jan Cimický, Csc

Táňa Fišerová

Doc. Fedor Gál, DrSc

Prof. RNDr. Emil Hadač, DrSc.

Hazel Henderson

RNDr. Mikuláš Huba

Jaroslav Hutka

Doc. RNDr. Čestmír Jech, CSc., i.m.

Jiřina Juláková

Jan Kačer

Prof. Dr. Erazim Kohák

Prof. Hana Librová

Ing. Jaroslav Stoklasa, CSc.

Jana Štroblová

Doc. Ing. Josef Vavroušek, CSc., i.m.

Prof. Dr. Zdeněk Veselovský, DrSc.

Předsednictvo - rok 2002

(předseda a 16 členů předsednictva)

předseda: Pavel Šremer
místopředsedové: Ivan Rynda
Jan Piňos
Igor Michal
členové: Ivan Dejmal
Jiří Dlouhý
Jiří Kulich
Karel Jech
Martin Říha
Ondřej Velek
Miroslav Punčochář
Karel Čapek
Martin Bursík
František Korbel
Tomáš Hák
Miroslav Martiš
Jiří Roth.

Revizní komise - rok 2002

(předseda a 2 členové)

předseda: Jaroslav Mejzr
členové: Hana Horynová
Jan Zeman

Předsednictvo rok – 2003

(dle usnesení valného shromáždění z března 2003
redukce na předsedu a 10 členů předsednictva)

předseda: Pavel Šremer
místopředsedové: Jiří Dlouhý
Karel Jech
Miroslav Martiš
členové: Martin Bursík
Ivan Dejmal
Jiří Kulich
Miroslav Punčochář
Jiří Roth
Ivan Rynda
Ondřej Velek

Revizní komise rok – 2003

(redukce na 2 členy)

Jaroslav Mejzr
Hana Horynová

Tajemnice

Eva Vavroušková

Účetní služby

Dana Kopanicová.

- **Aktivity Společnosti pro trvale udržitelný život v roce 2002**

A. Pravidelné diskusní semináře na Novotného lávce

8. ledna „*Udržitelné životní styly a neudržitelná spotřeba*“ – garant Ondřej Velek
5. února „*Ekonomické aspekty trvale udržitelného rozvoje*“ – garanti Ivan Rynda a Jan Zeman, v panelu dále Ing. M. Šafařík,
5. března Konalo se valné shromáždění – v přestávce výklad o zdolání hory Baruntse (7220 m) v Himálaji s promítáním diapositivů – Martin Bursík,
2. dubna „*Umíme pomáhat? Česká rozvojová pomoc: přání a realita*“ – garant Pavel Nováček, panelisté: Ing. B. Tomášová, Ing. P. Smejkal, Ing. J. Krouček, CSc, Mgr. P. Halaxa, Ing. Kv.Princová, PhDr. L. Horáková, JUDr. J. Hlaváček, Ing. Šplíchalová,
7. května „*SEA – posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí, Evropa a my*“ – garant Miroslav Martiš, panelisté : Ing. Arch. M.Říha, Ing. E. Polenka, RNDr. M. Martiš,
4. června „*Volební programy a životní prostředí*“ – předvolební seminář se zástupci politických stran – garant Karel Jech
3. září „*Plán odpadového hospodářství a posouzení jeho vlivu na životní prostředí, povodně*“ – garant Ondřej Velek, panelisté: Ing. E. Tylová, RNDr. A. Kopecký, Mgr. M. Tomíková, prof. J.Říha, MUDr. M. Zimová, Ing. J. Mikoláš, Ing. I. Kropáček a MUDr. M.Šuta,
1. října „*Veřejný zájem na lesích*“ – garant Pavel Kyzlík, panelisté: RNDr. D. Novotná, Ing. Vančura, RNDr. J. Stonawski, Ing. J. Myslivec, Ing. Št. Kalina, Dr.Ing. J. Macků,
5. listopadu „*Světový summit o udržitelném rozvoji v Johannesburgu očima přímých účastníků*“ – garant Ivan Rynda, panelisté: ministr RNDr L.Ambrozek, poslanec RNDr. Fr. Pele, Ing. Z. Drhová, Viktor Třebický,
3. prosince „*Integrovaná prevence znečištění v ČR a zákon 76/2002 Sb. o IPPC/IRZ*“ – garanti Pavel Šremer a Ondřej Velek, , panelisté JUDr. P. Petrůlek, Ing. L. Špaček, RNDr. St. Bosák, Ing. J.Zbořil

Návštěvnost byla závislá na zajímavosti a aktuálnosti tématu, známosti panelistů apod.

B. Konference, semináře, výstavy

25. června - Příspěvek na konferenci „ *Czech Real 2002*“, organizované Institute for International Research (Ing. Igor Míchal)

1. října.2002: Přednáška o roli NGOs při uplatňování zapojení veřejnosti do plánů povodí na semináři *Dialog o vodě, zemědělské produkci a životním prostředí ve střední a východní Evropě* (Pavel Šremer)

C. Vydaná stanoviska

Stanovisko předsednictva STUŤe č. 96 *k navrženým zněním nového správního řádu*
Stanovisko předsednictva STUŤe č. 97 *k části věcného záměru nového stavebního zákona*
věnované územnímu plánování

D. Připomínky a podněty STUŤe:

- **4. března 2002:** Návrh Senátu Parlamentu ČR na státní vyznamenání Medaile Za zásluhy Ing. J. Vavrouškovi, CSc, in memoriam
- **červen 2002** - Výzva předsedovi vlády a ministru ŤP k uvolnění financí a zintenzivnění prací na projektu NATURA 2000 (připojení se k otevřenému dopisu ekologických NGOs)
- Odpověď na podnět radního Kovaříka vyjádřit se k strategickému plánu Prahy
- Návrhy Zelenému kruhu na doplnění dotazníku pro politické strany k volebním programům
- **11. 9. 2002** - Dopis STUŤe ministru Ambrozkovi k plánu odpadového hospodářství
- Pro Evropu bez jedů- výzva evropským vládám a parlamentům-připojení se k petici cca 200 nevládních organizací z celé Evropy, koordinované v ČR Arnikou
- Připojení se k Deklaraci na ochranu přírodních hodnot Libereckého kraje – proti záměru uspořádat uspořádat v Libereckém kraji Mezinárodní šestidenní motocyklovou soutěž Enduro 2002.

E. Projekty STUŤe

5. června 2002: Vyhlášení výsledků soutěže o nejlepší esej na téma udržitelný způsob života pro studenty univerzit v ČR a SR, kterou organizují STUŤ ČR a SR, Mosty a REC Slovensko. 1. cenu 7.000,-Sk získala Magda Hulanová z Fakulty humanitních studií UK v Praze, 2. cenu 5.000,- Sk Michal Sedlačko, posluchač Fakulty mezinárodních studií v Bratislavě a 3. cenu 3.000,- Sk Jan Jícha z FF UK v Praze

18. – 22. března - Ozvěny Ekofilmu – promítání filmů z festivalu Ekofilm dětem a studentům.

Červen – září - Příprava projektu: Program účasti veřejnosti na prosazování přednostního využití „brownfields“ před výstavbou „na zelené louce“ při územně plánovací a územně rozhodovací činnosti obcí

září - říjen 2002 - Dopracování části projektu k brownfields, vznik pracovního kolektivu k této problematice.

F. Pracovní skupiny

- Skupina pro pražské problémy
- Skupina pro energetiku
- EIA sekce
- Odborná pracovní skupina pro ekologickou výchovu
- Skupina pro odpady a chemické látky
- Skupina pro územní plánování
- Skupina pro ekozemědělství a genet. inženýrství
- Skupina pro dopravu

- Skupina pro trvale udržitelná města
- Skupina pro ochranu lesů
- Skupina mladých pro trvale udržitelný život (vznikla nově v roce 2001 a jejím hlavním cílem je rozvíjet spolupráci mezi mladými lidmi v prosazování TUR do společenské praxe v rovině místní, regionální, národní i globální; prohlubovat mezinárodní spolupráci s organizacemi podobného zaměření z ostatních zemí)
- Skupina pro IPPC (nově vznikla na začátku roku 2001 při práci na simulačním projektu vydávání integrovaného povolení).

V roce 2002 pracovaly skupiny jen příležitostně, nepodařilo se např. uspět s několika projekty skupiny pro územní plánování.

G. Pobočky

Pobočky s právní subjektivitou:

Bělokarpatská, Broumovská, Českolipská, Chomutovská, Jihočeská, Karlovarská, Východočeská.

Pobočka bez právní subjektivity:

Jizerskohorská.

- **16. května 2002** beseda M. Říhy, P. Šremera a Karla Jecha v klubu v Klatovech, zatím není jasné zda vznikla funkční klatovská či západočeská pobočka
- Olomoucká pobočka byla na její žádost zrušena, zůstává zde pracovní skupina.

*** Zpráva o činnosti Jihočeské regionální pobočky**

STUŽ v jižních Čechách bilancuje

Jihočeská regionální pobočka STUŽ se sídlem v Táboře oslavila v únoru roku 2003 dva roky své činnosti. Členskou základnu tvoří celkem 12 členů, z kterých byl zvolen 4-členný výbor. V současné době pobočka disponuje vlastní kanceláří a zaměstnává dva pracovníky na částečný úvazek.

Naši činnost v roce 2002 lze rozdělit do těchto hlavních oblastí:

- projekt o EU pod názvem: Evropská unie – téma pro každého z nás
- projekt o právu na informace: “Svobodný přístup k informacím”
- organizace kurzů tradičních řemesel
- propagace ekologického a biologického zemědělství
- filozofické debaty o globalizaci .

Evropská unie - téma pro každého z nás

V rámci projektu byli mezi lednem a zářím 2002 osloveni v okrese Tábor řádky středních škol, široká veřejnost a zástupci neziskových organizací z celé České republiky. Záměrem akce bylo poskytnout informace o aktuálním dění v oblasti přípravného procesu přijímání kandidátských zemí do EU, o způsobu ochrany životního prostředí v EU, o možnostech

prosazovat veřejné zájmy zejména v oblasti ochrany životního prostředí využitím mechanismů práva ES atd.

Program určený středoškolákům (4 vybraných středních škol) byl zahájen zadáním dotazníku zjišťujícího úroveň znalostí v dané problematice. Následovaly 4 přednášky a besedy s odborníky a úkolem závěrečného dotazníku pak bylo určit výsledný efekt celé akce. Výsledek nás potěšil - patnáctiprocentní nárůst úspěšnosti v závěrečném testu.

Verze části projektu zaměřená na širokou veřejnost pak pochopitelně byla organizačně náročnější. Provedli jsme předběžný průzkum zájmu občanů o jednotlivá témata (energetika a ochrana životního prostředí v EU, konkurenceschopnost českých firem, společná zemědělská politika v EU, fungování strukturálních fondů atd.). Od dubna do června proběhlo šest veřejných debat. V rámci projektu v Táboře vystoupil např. Martin Bursík, prof. Jaroslav Jakš z VŠE Praha, Jiří Blažek z UK, Jaroslav Zajíček, asistent hlavního vyjednavče ČR Pavla Teličky, Vladimír Eck z Ministerstva zemědělství atd. Závěrečné šetření nám ukázalo, že 71% respondentů by si přálo pokračovat v podobných debatách.

Třetí skupinou, na kterou se náš projekt zaměřil, byly neziskové organizace. Pro jejich zástupce byly v září uspořádány dva semináře – jeden v Českých Budějovicích a jeden v Praze. Odbornými referenty tady byli Šárka Šafránková z ČIŤP, Mojmir Vlašín z ČSOP, Jan Beránek z Hnutí Duha a konečně Martin Prokop z Ekologického právního servisu. Účastníky těchto seminářů jsme požádali o hodnotící vyjádření formou anonymních anketních lístků. Ohlas byl opět velmi dobrý. Přes 80 % účastníků uvedlo, že projekt jim přinesl nové informace jak o EU, tak i o úpravě práva o životním prostředí v EU. Všichni taktéž ocenili přiblížení fundraisingových technik a představení fondů, které jsou pro ně přístupné přímo přes sídlo Komise v Bruselu.

“Svobodný přístup k informacím”

Hlavním cílem projektu je dosáhnout vydání proobčansky zaměřených soudních výkladů sporných ustanovení v informačních zákonech. Projekt je zaměřen na dvě cílové skupiny. Jednak se jedná o zaměstnance desítek druhů úřadů všech stupňů (místní, regionální i celostátní orgány veřejné správy), jednak je to pak široká veřejnost – stovky až tisíce budoucích žadatelů o informace, kteří budou moci využít našich zkušeností a poznatků získaných v průběhu projektu.

Prostřednictvím elektronické pošty nebo poštou (v případě zák. č. 123/1998 Sb.) budou rozeslány typizované žádosti o informace na příslušné úřady. Na základě reakcí příslušných institucí bude probíhat vyhodnocování rozhodnutí orgánů o poskytnutí (odepření) informací. Výstupem bude stručná průběžná zpráva. V případě, že povinné orgány definitivně odeprou poskytnutí požadovaných informací, bude následovat podání žaloby proti rozhodnutí druhoinstančního správního orgánu o odepření informace. Na základě kvantitativně získaných poznatků o stávajícím stavu poskytování informací povinnými orgány a o judikatuře soudů v těchto věcech (asi 25 až 30 relevantních rozsudků) bude ve spolupráci s uznávanými experty v oboru vytvořen hlavní kvalitativní výstup projektu – komentář k zákonu o svobodném přístupu k informacím a k zák. č. 123/1998 Sb. Zajímavé či sporné oblasti práva budou navíc

pojednané v odborné právní a státně-administrativní literatuře za účelem podnícení a zintenzivnění odborné diskuse.

Poznatky, zkušenosti a výsledky dosažené realizací projektu budou veřejnosti zpřístupňovány především prostřednictvím internetu na webových stránkách www.pravovedet.ecn.cz a www.ostosest.cz. O nejzajímavějších kauzách budeme samozřejmě informovat i média (formou tiskových zpráv, článků atd.). Po skončení projektu pak STUŤ plánuje řadu seminářů, na kterých budou koordinátorka a asistentka projektu předávat zkušenosti získané realizací tohoto projektu.

Kurzy tradičních řemesel

V roce 2002 STUŤ v Táboře realizovala tři kurzy tradičních řemesel. Asi 30 zájemců využilo možnosti seznámit se s praktikami drátování, tkaní a s výrobou slaměných ozdob. STUŤ jednotlivé kurzy realizuje ve spolupráci s městem Tábořem jako partner Strategického plánu rozvoje tábořské aglomerace. V organizaci kurzů tradičních řemesel bude STUŤ pokračovat i v roce 2003.

Ekologické zemědělství

Jedním z cílů strategického plánu rozvoje tábořské aglomerace je i podpora ekologického zemědělství. STUŤ v tomto směru po neúspěšném úspěchu o grant zorganizovala celodenní seminář o Bio-potravinách. Na semináři vystoupil Roman Rozsypal (KEZ) a Milan Texl (Svaz Pro-Bio).

Zájemci z řad veřejnosti se tak seznámili nejen s povahou biovýroby, ale i spoustou zásad, které musí být při produkci biopotravin dodrženy. Situaci dokreslil svými zkušenostmi ze života a z výroby na ekologické farmě pan Milan Texl jako zástupce svazu Pro-Bio. Během semináře došlo i k prezentaci biovýrobků z farem v okolí města Táboře. Farmáři tak měli možnost prezentovat své výrobky a navázat přímý kontakt se spotřebitelem.

Debaty o globalizaci

Jihočeská STUŤ dále zorganizovala v roce 2002 dvě velké veřejné diskuse k problematice globalizace a ekonomické moci velkých nadnárodních korporací.

Hosty první debaty uskutečněné v květnu ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou byli filozof Václav Bělohradský, sociolog a novinář Jakub Patočka, Ivo Bělohoubek z Fóra 2000 a Viktor Piorecký jako bývalý mluvčí Iniciativy proti ekonomické globalizaci (INPEG). Akce se setkala s velkým ohlasem jak u návštěvníků, tak i u místních médií.

V rámci říjnové konference Forum 2000, která se v roce 2002 konala pod heslem "Bridging the Gaps", uspořádala jihočeská STUŤ přednášku alternativního ekonomy David C. Kortena. Pan Korten před zhruba stovkou posluchačů kriticky vyličil ekonomickou sílu nadnárodních korporací a popsal snahy antiglobalizačních celosvětových sítí o hledání lokálních ekonomických alternativ.

V úspěšných akcích loňského roku chceme pokračovat, ale současně i vyhledávat další možnosti pro naši činnost.

Za jihočeskou pobočku STUŽ Lubomír Kroupa

*** Zpráva z Východočeské pobočky Hradec Králové**

I v roce 2002 pokračovala pobočka v zaměření z předcházejících let, kdy jednu z hlavních náplní její činnosti představovala oblast podpory šetrných forem dopravy.

Na přelomu července a srpna jsme spolupracovali na projektu Evropské cyklistické štafety Bike + 10. Našimi partnery se stala organizace Mladí Zelení, celorepublikový koordinátor projektu. Cílem této originální akce bylo upozorňovat veřejnost na připravovaný summit o životním prostředí v jihoafrickém Johannesburgu, a rovněž na otázky spojené s cyklistickou dopravou. Štafetu doprovázela intenzivní mediální kampaň, jakož i pestré doprovodné aktivity v místech dojezdu jednotlivých etap. V Hradci Králové jsme zajistili kulturní program, jakož i setkání s představiteli kraje a města.

V září se členové pobočky zapojili do propagace Evropského týdne mobility. Tato činnost znamenala jak spolupráci s magistrátem města, tak i ryze vlastní iniciativu v podobě zajištění cyklistické exkurze po hradeckých cyklostezkách v doprovodu odborníka, dopravního projektanta. Přes přímé pořehnutí samotného velvyslance EU neměla, bohužel, spolupráce se samosprávou žádnou efekt.

Novou kooperaci jsme navázali se sesterskou ekologickou organizací, Střediskem ekologické výchovy a etiky Rýchory, která v Hradci Králové otevřela svoji pobočku. Mezi první společné úkoly, které jsme si vytýčili, patřilo vypracování seznamu odborníků v oblasti životního prostředí a příprava populární ankety Nejkrásnější strom s plánovaným vyhlášením vítězů na Den Země.

O partnerském vztahu k veřejné správě vypovídá naše zastoupení v pracovní skupině pro aktualizaci Strategického plánu krajského města, stejně jako křeslo pozorovatele v komisi pro životní prostředí hradeckého magistrátu. Za zmínku stojí i přizvání do řídicího výboru programu ke zlepšení ovzduší krajského úřadu.

Východočeskou pobočku STUŽ tvoří 24 členů a v jejím čele stojí pětičlenný výbor zvolený v roce 2002 na řádné výroční schůzi členů. Kapitulu roku 2002 jsme uzavřeli na poslední výroční schůzi členů, která se konala v rámci kampaně 30 dní pro neziskový sektor v únoru 2003. Veřejnosti nabídla zajímavou cestopisnou přednášku s diapositivami o přírodě a reáliích dnešní Austrálie.

Miroslav Petr, předseda regionální pobočky

*** Zpráva z Chomutovské regionální pobočky**

Chomutovská regionální pobočka v roce 2002

V letošním roce naše pobočka podala žádost o podporu u Fondu malých projektů Phare na projekt „Mapování nelesních zemědělských pozemků“. Žádost byla bohužel vrácena pro chybné uvedení nevhodného partnera, ale žádost budeme opakovat na jaře 2003. Zatím však z dotace Severočeských dolů a.s. Chomutov byla zpracována metodika podle originálu německého partnera, jenž obdobný projekt realizuje v Sasku. Obsahem projektu je zmapování zemědělských pozemků v příhraniční oblasti Krušných hor, jejich vyhodnocení z hlediska ekologicko-ekonomického a stanovení návrhu na jejich využití. Zpracované návrhy by měly pomoci vlastníkům a nájemcům využívat pozemky pro pastevectví, především ovci nebo kozami, případně skotem a zpracovávat biomasu pro výrobu kompostu nebo energetické účely.

Tradičně se pobočka podílela na Dnu Země, pořádaném Podkrušnohorským Zooparkem a prvně se finančně podílela na Dnu zvířat.

Letos jsme rovněž zahajovali Den vodohospodářského filmu a ekofilmu v Povodí Ohře. Pomohli jsme vybrat vhodné filmy a po oba dny konání jsme provedli vstupní besedu pro návštěvníky, především z řad školní mládeže.

V září jsme připravili řadu besed o životním prostředí pro občany Chomutova. Z plánovaného cyklu se uskutečnily jen dvě, další se pro nezájem občanů nekonaly. Proto jsme pozornost přenesli na návštěvníky pravidelného pořadu Folkový klub v PZOO. Tento pořad je hojně navštěvován a na listopadovém setkání jsme vybídli posluchače, aby si zvolili téma, o němž bychom měli hovořit. Zájem byl o udržitelný život a tak v prosinci a lednu 2003 jsme se tomuto tématu věnovali. Informace podávaná na počátku programu Klubu se setkávala se zájmem návštěvníků z řad mládeže a střední generace.

Pobočka spolupracuje s pobočkou ICN v městské knihovně, je členem Asociace neziskových organizací v Ústeckém kraji (ANOÚK), má zastoupení ve vedení a podle jejího plánu činnosti se pobočka stala síťovým koordinátorem NNO v Chomutově.

Spolupráci jsme rovněž navázali s Hospodářskou a sociální komorou Chomutovska.

Pobočka má podporu Města, které finančně dotuje kromě naší pobočky i ostatní organizace ve městě. Dotačně je podporována i Severočeskými doly a.s. Chomutov.

PaedDr. Jiří Roth

***Zpráva z Českolipské regionální pobočky**

Českolipská pobočka STUŽ podpořila boj o záchranu Tlustce

Když v roce 1998 zkrachovala firma Beron (konkurs pro neplacení pohledávek Fondu národního majetku) a těžba na severočeském Tlustci se zastavila, zdálo se, že si jeho obránci mohou oddychnout. Kopec v blízkosti Jablonného v Podještědí s vrcholem na kótě 592 metrů si jistě odnesl téměř nezhojitelné šrámy. Lomová stěna je patrna na desítky kilometrů daleko, zničeny byly některé přírodní hodnoty lokality, výjimečné mořná nejen v rámci České republiky, ohroženy zvláště chráněné druhy, například vzácná kapradinka skalní. Na druhé

straně se podařilo zabránit odstřelu vrcholu, i když těžba, bohužel za pomoci referátu životního prostředí OkÚ v České Lípě, jej dokonce nechal administrativně přemístit o 80 metrů na východ. Beron byl za to pouze pokutován od ČITP.

Radost obránců však netrvala dlouho. V roce 2000 usiluje o koupi lomu blízka obec Brniště za 16 miliónů korun. Neseťene ale dostatečně movitého partnera, protože oslovené Jablonné je zásadně proti pokračování těžby. Brništi dokonce propadá miliónová dražební jistota, což v nebohaté obci vyvolá bouři nevole. „Záchrana“ přichází z nečekané strany. Je jí firma GO Point, mezi jejímiž představiteli je Ing. Tomáš Štainbruch, donedávna ještě přednosta liberecké expozitury ministerstva životního prostředí. Tedy muž, který od roku 1998 několikrát zrušil rozhodnutí Mgr. Havránka, vedoucího referátu TP OkÚ, povolující zásah do významného krajinného prvku těžbou kamene.

Začátkem roku 2002 podává GO Point a.s. na OkÚ v Č. Lípě opět žádost o povolení zásahu do významného krajinného prvku a do krajinného rázu. Mimo jiné by to znamenalo vykáčení dalších více než tří hektarů lesa na kopci. Firma pod vedením Ing. Štainbrucha zvolila obezřetnější strategii, která má umlčet dosud velmi silnou kritiku. Netrvá již na odtěžení vrcholu kopce a směřuje se s poklesem ročního objemu těžby z někdejšího 1 miliónu tun na 300 až 330 tisíc. I tak by to ale znamenalo vytěžení skoro 21 miliónů tun z celkových asi 96 miliónů tun těžitelných zásob. Těžba by trvala dalších 60-70 let.

V této chvíli se k obráncům kopce (Sdružení na záchranu kopce Tlustec a Město Jablonné v Podještědí) přidává českolipská regionální pobočka STUŤ, která se přihlašuje jako řádný účastník řízení. Připojuje se k odborným přírodovědným argumentům ostatních dvou účastníků, doplňuje ale také své vlastní. Uvádí, že tento způsob hospodaření v krajině je v rozporu s trvale udržitelným rozvojem i životem. Devastační způsob těžby surovin totiž není na Českolipsku výjimkou, ale stal se tu již zvykem. V minulosti byl takto odtěžením vrcholu zničen Kamenický vrch u Zákup, zcela nedávno Tachov na Dokska, z něhož zbylo něco dosti podobného měsíčnímu kráteru, a nyní za týmž účelem dochází s pomocí nejnovější technologie k aktivizaci těžební činnosti na Maršovickém vrchu, 515 metrů vysoké regionální dominantě Dubska a Dokska. Zde dokonce těžba (dříve Wimpey Severokámen, dnes Tarmac) bez povolení změnil těžební prostor a začal těžbu právě na vrcholu kopce, kde byla kvalitnější surovina. Referát životního prostředí OkÚ záležitost vyřešil - povolením dodatečným! Připočteme-li minulou devastaci strážsko-hamerské oblasti (známé kdysi svým rekreačním využitím) těžbou uranu a rozšiřování těžby písku na desítkách hektarů v blízkosti České Lípy, zhoršuje to do té míry pověst regionu, že to může odrazovat nejen zájemce o rekreaci a turistiku, ale dokonce i investory, kteří dnes odmítají budovat své podniky ve zdevastované krajině (viz třeba kauza Nemaku na Mostecku). Skutečně se také přes veškerou snahu dosud nepodařilo zajistit investora pro průmyslovou zónu Ralsko a ani do té českolipské se investoři zrovna nehrnou. Oblast je takto poškozována i ekonomicky. A protože smutná proslulost Tlustce již dávno překročila hranice státu, dochází také k poškozování dobrého jména České republiky (kriticky se již vyjádřila i některá zahraniční média).

Přes uvedené a další námítky vydává v červnu 2002 RTP OkÚ v Č. Lípě souhlas se zásahem do významného krajinného prvku – lesa i do krajinného rázu – těžbou kamene.

Proti tomu to rozhodnutí se samozřejmě odvolává i regionální pobočka STUŤ. Poukazuje zejména na to, že RŤP OkÚ se řádně nevypořádal s jejími námitkami, nezdržel se navíc subjektivních soudů a některých nepodložených tvrzení a vyvolal tak i pochybnosti o své objektivitě. V této souvislosti není nevýznamné, že vedoucí RŤP byl v minulosti v jistém smyslu podřízeným Ing. Štainbrucha. Proto také Sdružení na záchranu kopce Tlustec namítlo podjatost Mgr. Havránka, přednostka OkÚ však v samostatném řízení rozhodla, že Mgr. Havránek podjatý není.

Krajský úřad jako odvolací orgán sice v lecčems dal odvolatelům zapravdu, shledal v rozhodnutí RŤP OkÚ řadu nedostatků, vyžádal si doplnění podkladů, zpřísnil podmínky těžby o další omezení, nicméně nakonec původní rozhodnutí v listopadu 2002 v podstatě potvrdil. Neoficiálně především proto, že vznikající surovinová koncepce Libereckého kraje s kopci na Českolipsku počítá jako prakticky s jediným zdrojem kvalitního kameniva.

Záležitost poté ustrnula na mrtvém bodě. V loňských listopadových volbách nově vzniklé zastupitelstvo Jablonného totiž vzápětí potvrdilo původní usnesení nedat souhlas s těžbou (podobný nesouhlas v minulosti vyjádřilo 16 obcí bývalého okresu včetně Č.Lípy). Bez tohoto souhlasu, tedy bez vyřešení střetu zájmů však obvodní báňský úřad nedá souhlas k těžbě.

Bude nyní záležet na vytrvalosti a odolnosti zejména zastupitelů Jablonného a také na stavu obecní pokladny – město Česká Lípa vydrželo vzdorovat tlaku na rozšíření rozsáhlé těžby písků do své příměstské rekreační oblasti několik let, avšak jen do té doby, dokud těžba nenabídla slušnou částku v miliónech na úhradu takzvané nemajetkové újmy. Regionální pobočka STUŤ na svém negativním stanovisku rovněž trvá, je v kontaktu s ostatními odpůrci těžby a snaží se je podporovat i morálně, aktivizovat veřejnost pomocí článků v tisku či vystupováním v médiích. Určitou nadějí by snad mohl představovat také Nejvyšší správní soud, který zahájil svou činnost na začátku letošního roku.

PhDr. Miroslav Hudec člen regionální pobočky STUŤ

H. Další aktivity

- Podíl na přípravě strategie udržitelného rozvoje ČR (koordinované Českým ekologickým ústavem)
- Pomoc Euroregionu Bílé/Biele Karpaty při získání grantu od USIS
- **23. 4. 2002** – Den otevřených dveří v nové kanceláři STUŤ v Krátké ul. 26 ve Strašnicích
- **25. 6. 2002** – Letní Stůžovrat v Krátké – neformální setkání členů a příznivců STUŤ při příležitosti letního slunovratu
- **12. 9. 2002** - Vzpomínka na Ing. Igora Míchala, CSc (společně se Společností pro krajinu a Českou komorou architektů)
- **13. - 15. 9. 2002** - Memoriál J. a P. Vavrouškových v Roháčích
- **24. 9. 2002** – podzimní Stůžodennost

- v listopadu – spolupráce s misí delegace FNEP-francouzské státní nadace pro podnik a výkon na problematice trvale udržitelného rozvoje
- **28. 10. 2002** převzala Eva Vavroušková z rukou prezidenta republiky Václava Havla státní vyznamenání Za zásluhy o Českou republiku I. stupně za Josefa Vavrouška, i.m.
- **17. 12. 2002**- Zimní Stůžovrat
- **29. 12. - 31. 12. 2002** - Spoluúčast na přechodu Bílých Karpat a společném Česko-Slovenském Silvestru ve Strání, organizovaném Euroregionem Bílé/Biele Karpaty.

• **Organizační záležitosti**

V únoru až březnu 2002 došlo k přestěhování kanceláře na adresu Krátká 26, 100 00 Praha 10-Strašnice, tel. 274822501, tel. do Krkonošské 222726909. Dík za pomoc při přestěhování patří všem zúčastněným, zvláště pak Karlovi Jechovi, Evě Vavrouškové, Ondřeji Velkovi, Jiřímu Šrajerovi a Miroslavu Martišovi.

• **Prezentace STUŽ, Zpravodaj, webovské stránky**

- Účinkování ve vzpomínkovém pořadu TV o J. Vavrouškovi z cyklu Předčasná úmrtí, bude vysíláno v září 2003.
- **31. 12. 2002:** Pořad rozhlasu Praha 6 Zeměťluč (Čestmír Klos) k Česko-Slovenskému setkání na Bílých Karpatech (P. Šremer, R. Kunc, E. Vavroušková).
- V průběhu roku byla vydána dvě čísla Zpravodaje STUŽ, z čehož jeden byl připravován již v předcházejícím roce a dohotoven a odeslán v lednu 2002, proto je označen jako Zpravodaj 3/2001. Zpravodaje byly vytištěny v nákladu cca 450 ks a rozeslány poštou všem členům STUŽ a organizacím, které o ně požádaly. Zbytek byl rozdán příznivcům STUŽ. Ke snížení počtu vydaných čísel nás donutily finanční důvody – jednak vyšší náklady s tiskem a vyšší poštovné, jednak jsme nezískali všechny granty a prostředky, které jsme plánovali. Zpravodaje jsou obsažné, jeden má 83, druhý 86 stránek. Redaktorkou Zpravodaje STUŽ je Eva Vavroušková.
- Webovské stránky byly pravidelně aktualizovány. Kromě jiných informací zde byla doplňována stanoviska STUŽ a aktuálně zveřejňované pozvánky na semináře STUŽ a ostatní akce. O stránky pečuje Jiří Dlouhý.

STUŽ se v roce 2002 přestěhovala do nové kanceláře ve Strašnicích (tedy od porodnice se Společnost pro trvale udržitelný život přesunula ke krematoriu, jak si již všiml jeden náš člen). Stálo nás to hodně práce s vyklížením a zařizováním, díky tomu, že se nás na to sešlo více, jsme to zvládli již do poloviny března 2002. Nové prostory jsme si oblíbili, máme za sousedy ekologické nevládní organizace a spojení je výborné-tramvají i metrem.

Velkou ztrátu jsme utrpěli úmrtím našeho místopředsedy a kamaráda Ing. Igora Míchala. Je to pro celou ekologickou obec nenahraditelná ztráta. Igora si budeme připomínat nejen při

kať dodenním řešením pracovních úkolů, kdy se ho už nebudeme moci zeptat na názor, ale také při soukromých procházkách krajinou. Bylo málo míst v naší zemi, kam Igor nevkročil.

Zpráva o hospodaření STUŽ za rok 2002 – v Kč

Konečné zůstatky na bankovních účtech k 31. 12. 2002

Bankovní účet / hlavní účet / 3944349/0800	279.439,07
Bankovní účet / podúčet / 35-3944349/0800	2.624,90
Bankovní účet / podúčet / 107-3944349/0800	1.000,00
Bankovní účet / termín.vklad/ 5231-3944349/0800	199.970,00
Devizový účet / 2022-0171542293	3.784,51 USD
/přepočet dle kurzu ČNB k 31. 12. 2002/	114.068,92

Konečný zůstatek na pokladně k 31. 12. 2002 2.070,30

Konečný stav neuhrazených závazků a pohledávek k 31. 12. 2001

Celkem neuhrazené závazky	22.334,40
Celkem neuhrazené pohledávky	0
Celkem nezúčtované provozní zálohy	2.400,00

Prostředky přijaté v roce 2002 celkem: 320.912,90

- **Přijaté dotace:**

Ministerstvo životního prostředí	100.000,00
Nadace Partnerství	40.000,00
Kurzový rozdíl doplatku Grantu EU	23.486,75
Celkem	163.486,75

- **Vydané faktury:**

AGNES, občanské sdružení	500,00
Ministerstvo životního prostředí	20.000,00
Univerzita J.E.Purkyně	1.000,00
Univerzita Karlova v Praze	3.000,00
Celkem	24.500,00

- **Příspěvky od členů** 85.520,00

- **Přijaté dary:**

Tomáš Hakr	5.000,00
Jiří Nečas	1.000,00
TUV International s.r.o.	35.000,00
Celkem	41.000,00

• **Bankovní úroky**

Běžné bankovní účty	839,95
Termínovaný vklad	5.218,37
Devizový účet	347,83
Celkem	6.406,15

Prostředky vydané v roce 2002 celkem 404.032,67

Kancelářské potřeby	752,00
Drobné provozní vydání a drobný majetek	3.108,20
Odborné publikace	6.796,00
Spotřeba el. energie, vody a plynu	15.305,40
Cestovné	337,00
Náklady na REPRES	128,00
Ostatní služby spojené s realizací projektu	93.868,70
Nájemné / Centrum	108.455,25
Nájemné / Novotného lávky	19.425,00
Nájemné / Ostatní	11.375,00
Tisk	51.370,20
Telefonní poplatky	35.628,06
Poštovné	15.329,80
Bankovní poplatky	6.713,26
Kurzové ztráty	23.994,80
Poskytnuté příspěvky	7.096,00
Pojištění provozovny	2.200,00
Ostatní daně a poplatky	2.150,00

Poděkování

- ✓ Děkujeme Ministerstvu životního prostředí, Nadaci Partnerství, Milieukontaktu OOST-Europa a DGXI, že nám svými granty umožnili naši činnost.
- ✓ Děkujeme také všem členům STUŤ a jejím příznivcům, kteří zaplatili vyšší členské příspěvky, případně přispěli finančním darem a tím přispěli k tomu, že jsme mohli provozovat i ty činnosti, na které jsme neměli prostředky z grantů.
- ✓ Naš dík také patří všem návštěvníkům tradičních úterních panelových besed v Klubu techniků na Novotného lávce v místnosti č. 217, kterým tyto akce ani po jedenácti letech nezevšedněly a vředy každý měsíc se s chutí pouštěli s panelisty do vášnivých diskusí.
- ✓ Rádi bychom na tomto místě také poděkovali všem panelistům, kteří věnovali mnoho času přípravě svého vystoupení na besedách a bez jejich účasti by tyto akce ztratily na zajímavosti.
- ✓ Děkujeme všem našim členům a příznivcům, kteří navštěvovali také ostatní akce STUŤ a tím nám dávali najevo, že tu nejsme zbyteční.
- ✓ V neposlední řadě děkujeme také všem těm, kteří nám pomáhali, radili, navštěvovali, psali hezké dopisy.
- ✓ Jsme vděční za důvěru, kterou nám i v tomto roce poskytovala spousta našich přátel a příznivců, stejně tak za podporu přízeň a pomoc.

Obsah:

Poslání a cíle STUŤ	2
Organizace STUŤ	2
Aktivity STUŤ v roce 2002	4
A. Pravidelné diskusní semináře	4
B. Konference, semináře, výstavy	4
C. Vydaná stanoviska	5
D. Připomínky a podněty STUŤ	5
E. Projekty STUŤ	5
F. Pracovní skupiny	5
G. Pobočky	6
H. Další aktivity	12
Organizační záležitosti	13
Prezentace STUŤ, Zpravodaj, webovské stránky	13
Zpráva o hospodaření	14
Poděkování	16